

Juhlajulkaisu
Pekka Hallberg
1944 – 12/6 – 2004

Toimittajat

Risto Nuolimaa

Pekka Vihervuori

Hannele Klemettinen

Tilausosoite

Suomalainen Lakimiesyhdistys

Kasarmikatu 23 A 17

00130 Helsinki

p. (09) 6120 300

f. (09) 604 668

sly@lakimies.org

www.lakimies.org

© 2004 Suomalainen Lakimiesyhdistys ja kirjoittajat

Kannen ja taiton suunnittelu: Heikki Kalliomaa

Pekka Hallbergin valokuva s. VII Heini Lehväslaiho

ISSN 0356-7222

ISBN 951-855-229-0

Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2004

Leena Kartio

Mietteitä kanslerilaitoksesta

Kanslerilaitoksesta Suomessa

Mitä yliopiston kansleri tekee? Arvelen, että kysymys on vaikea suoralta kädeltä vastattavaksi monille lakimiehillekin muista kansalaisista puhumattakaan.¹ Rautaiselta kalskahtava sana kansleri yhdistyy suuren yleisön mielessä usein korkeaan hallintovirkaan, mutta ehkä helpommin tulee mieleen jonkin muun maan kuin Suomen hallinto.

Yliopiston kansleri-instituutio ei oikeuskirjallisuudessamme ole ollut paljoakaan esillä. Miettisen kolmen vuoden takainen väitöskirjatutkimus ”Tieteen vapaus” sisältää jakson yliopiston kanslerista ylimpänä hallintomiehenä ja itsehallinnon takuumiehenä.² Miettisellä on lainvalmistelutöiden lisäksi ollut tässä jaksossa käytettävissään vain kolme kirjallista lähdettä, Merikosken kaksi teosta ja Huhtasen tutkimus, nekin nykyistä yliopistolainsäädäntöä osin huomattavasti aikaisemmalta ajalta.³ Björne on hiljattain julkaistussa artikkelissaan Ruotsi-Suomen ja autonomisen Suomen ajalta selvittänyt niitä historiallisia taustatekijöitä, joihin nykyinen kanslerilaitoksemme perustuu ja niitä vaihtelevia tehtäviä, joita kanslerilla sekä hänen vara- tai sijaiskanslerillaan Suomessa noina aikoina on ollut. Kuten Björne on todennut, kiinteä, vuosisatoja jatkunut kanslerilaitos löytyy vain Suomesta ja Ruotsista. Ensimmäinen yliopiston kansleri Suomessa oli kreivi Pietari Brahe, joka toimi vuonna 1640 perustetun Turun Akatemian kanslerina vuosina 1646–1680.⁴

Päinvastoin kuin Suomessa, jossa yliopistojen oma kanslerilaitos yhä tunnustetaan ja jonka asemaa uusi yliopistolainsäädäntö on vahvistanut, kehitys Ruotsissa on käynyt toiseen suuntaan. Siellä eri yliopistojen kanslerinvirkoja alettiin yhdistää 1800-luvulla, ja historian saatossa kanslerin virkaa usein tärkeämmät varakanslerin virat eri yliopistoissa lakkasivat 1900-luvun

¹ Puhun pitkälti omasta kokemuksestani. Olen toiminut Turun yliopiston kanslerina 1.8.2000–31.8.2003 välisen ajan. Tänä aikana olen itsekin usein joutunut pohtimaan kysymystä kanslerin roolista ja tehtävistä.

² Miettinen, Tarmo, *Julkisoikeudellinen tutkimus tieteenharjoittajan itsemääräämisoikeudesta, tieteen itsekontrollista ja yliopiston itsehallinnosta* s. 379–384, Jyväskylä 2001.

³ Merikoski, Veli, *Korkeakoulujen ja ylioppilasyhdistysten oikeusasema*, Vammala 1954, sama, *Yliopistohallinnon ydinkysymyksiä*, Porvoo 1966 sekä Huhtanen, Raija, *Korkeakoulujen hallinnollinen itsemääräämisoikeus*. Tampereen yliopisto. Hallintotieteiden laitos. *Julkisoikeuden julkaisusarja A 2/1979*, Tampere 1980.

⁴ Ks. Björne, Lars, *Yliopiston kansleri ennen ja nyt*. Omistus, sopimus, vaihdanta. *Juhlakirja Leena Kartiolle* s. 9–17, Turku 2004.

puolella välissä. Tilalle tuli erityinen keskusvirasto, alkuperäiseltä nimeltään Universitetskanslersämbetet, jonka johtaja sai yliopiston kanslerin (universitetskansler) arvonimen.⁵

Kanslerin toiminnan säädännäiset puitteet

Suomessa on yhteensä 20 opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvaa yliopistoa, jotka kaikki nyttemmin ovat valtion yliopistoja. Monitieteisiä yliopistoja niistä on kymmenen, teknillisiä yliopistoja kolme, kauppakorkeakouluja kolme ja taidekorkeakouluja neljä. Vain viidellä yliopistoista on kansleri. Yliopistolain (645/1997) 10.1 §:n mukaan Helsingin yliopistolla ja Åbo Akademiolla on kansleri. Saman lainkohdan mukaan myös muilla yliopistoilla voi niiden niin tahtoeissa olla kansleri, josta säädetään asetuksella. Näillä muilla yliopistoilla on siis itsenäinen, yliopistolakiin perustuva harkintavalta siihen nähden, halutaanko yliopiston ylimpään johtoon kansleri vai ei. Yliopistoasetuksen (115/1998) 1 §:ssä on säädetty siitä, että kansleri on myös Helsingin kauppakorkeakoululla, Tampereen yliopistolla ja Turun yliopistolla. On syytä panna merkille, että edellä mainittu yliopistolain 10.1 § oikeuttaisi myös sen, että kansleri on kahden tai useamman yliopiston yhteinen.

Kanslerin tulee olla henkilö, joka on ansiokkaasti toiminut tieteen tai yliopistolaitoksen hyväksi (yliopistolain 10.3 §). Kansleri edistää tieteitä ja valvoo yliopiston yleistä etua ja toimintaa. Kansleri vahvistaa yliopiston johtosäännöt ja muut vastaavat yleiset määräykset (yliopistolain 10.2 §). Kansleri nimittää yliopiston professorit ja dosentit sekä myöntää luvan promootioiden järjestämiseen (yliopistoasetuksen 1 §). Kansleri päättää nimittämisestä professorin määräaikaiseen virkasuhteeseen, kun siihen nimitetään valtion virkamieslain (750/1994) 9.1 §:n nojalla yli kaksi vuotta kestäväksi ajaksi (yliopistoasetuksen 7 §). Valtion virkamiesasetuksen (971/1994) mukaan hän myöntää virkavapauden virkaan tai määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämälleen professorille yli vuoden pituiseksi ajaksi (asetuksen 21.1 § 274/2000).⁶

Yliopiston ylin päättävä elin on hallitus, joka tekee päätökset yliopistolain 11 §:ssä säädettyissä laajakantoisissa asioissa ja vastaa myös muista tehtävistä, joista voidaan säätää asetuksella tai määrätä yliopiston sisäisillä määräyksillä. Yliopiston toimintaa johtaa rehtori, jolla on yleistoimivalta yliopiston päätöksenteossa. Rehtori käsittelee ja ratkaisee yliopistoa koskevat asiat, jos laissa, asetuksessa tai yliopiston sisäisissä määräyksissä ei toisin säädetä tai määrätä (yliopistolain 13 §). Yliopiston hallituksen ja rehtorin toimivallasta poiketen kanslerin osalta

⁵ Muista Pohjoismaista kanslerin ja varakanslerin virat ovat olleet tuttuja vain Norjassa. Tällaiset virat perustettiin 1800-luvun alkupuolella Kristianian (Oslo) yliopistoon, mutta ne lakkautettiin ja vuonna 1845. Kanslerin (chancellor) virkanimeä käytetään toisinaan myös muualla Euroopan yliopistoissa, mutta sen merkitys on toinen kuin meillä; lähinnä kysymys on hallintojohtajasta. Ks. Björne JJ 2004 s. 9–10 ja 16–17.

⁶ Yliopiston kansleri tekee päätöksensä sihteerin esittelystä. Tästä on määrätty esimerkiksi Turun yliopiston 12.3.1998 hyväksytyssä johtosäännössä. Sen mukaan kansleri ottaa itselleen sihteerin, jonka tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut.

hänen muista tehtävistään on yliopistolain mukaan voimassa, mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetään. Kanslerin toimivalta perustuu siten aina nimenomaisesti lain tai asetuksen säännöksiin (yliopistolain 10.2 §). Ilman lain tai asetuksen antamaa oikeutusta hänelle ei voida yliopiston sisäisin määräyksin antaa yliopiston asioita koskevaa päätösvaltaa.

Koska laki edellyttää, että kansleri edistää tieteitä ja valvoo yliopiston yleistä etua ja toimintaa, kanslerin tehtäväkuva on laaja. Näin on siitä huolimatta, mitä edellä on todettu kanslerin päätösvalasta ja sen rajoista. Rehtorin ja kanslerin toimenkuvien ero on kuitenkin tarkoituksenmukainen. On perusteltua, että yliopiston toiminnallinen johtaminen ja yliopiston toiminnan valvonta, joka kanslerin työhön sen tärkeänä osana kuuluu, ovat selkeästi erillään toisistaan.

Kanslerin nimittämisestä, toimikaudesta ja kelpoisuudesta

Yliopistolain 10.3 §:n mukaan kanslerin nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä kolmesta yliopiston vaalikollegion asettamasta ehdokkaasta. Kanslerin toimikausi on viisi vuotta. Åbo Akademin kanslerin kelpoisuudesta, toimikaudesta ja nimittämisestä sekä kanslerin eräistä tehtävistä säädetään kuitenkin ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen yhteensovittamisesta annetussa laissa (1354/1990, jäljempänä yhteensovittamislaki). Åbo Akademin kansleri nimitetään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Yliopistolain esitöissä ei säännöstä kanslerin toimikauden pituudesta ole perusteltu.⁷ Toimikausi on saman pituinen kuin rehtorilla. Yliopistolaissa rehtorin toimikausi nimenomaisesti pidennettiin viideksi vuodeksi aikaisempien kolmen tai neljän vuoden toimikausien sijaan. Myös kanslerin toimikausi saattoi aikaisemmin olla lyhyempi kuin viisi vuotta.

Rehtorin viiden vuoden toimikautta perusteltiin yliopistolain esitöissä sillä, että haluttiin lisätä mahdollisuuksia yliopiston entistä tehokkaampaan johtamiseen. OECD:n Suomen korkeakoulupolitiikan arviointia koskevassa, 5.7.1994 päivätyssä raportissa, kolmen tai neljän vuoden toimikautta oli pidetty liian lyhyenä ja suositeltiin rehtorin toimikauden pidentämistä tiedon ja johtamistaidon jatkuvuuden varmistamiseksi.⁸ Kanslerin viiden vuoden toimikautta voidaan perustella tyyppisin argumentein. Tänä aikana kansleri ehtii perehtyä omaan työympäristöönsä tehtäviinsä liittyvien kysymysten kannalta, minkä lisäksi riittävän pitkä toimikausi turvaa kanslerin päätösten johdonmukaisuutta ja jatkuvuutta.

Ennen valtion virkamieslain (750/1994) voimaantuloa valtion virkamiesten yleinen eroamisikä ei koskenut yliopistojen kanslereita. Virkamiesten yleinen eroamisikä on tällä hetkellä 65 vuotta.⁹ Voimassa olevaa virkamieslakia on yliopistoissamme tulkittu siten, että virka-

⁷ Ks. Hallituksen esitys Eduskunnalle yliopistolaiksi ja laiksi yliopistolain voimaannpanosta 263/1996 ja sen kansleria koskevan sääntelyn perustelut s. 16–17.

⁸ Ks. HE 263/1996 s. 13.

⁹ Ks. virkamieslain 35 §. Vuoden 2005 alussa voimaan tulevaisi tarkoitettun eläkelainsäädännön uudistuksen yhteydessä valtion virkamiehen yleistä eroamisikää koskeva sääntely on ehdotettu muutettavaksi siten, että virkamies on oikeutettu jatkamaan tehtävässään 68 ikävuoteen saakka. Ks. Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion eläkelain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta 46/2004.

miehen yleinen eroamisikä koskee myös kansleria. Tämä tulkinta on johtanut siihen, että esimerkiksi Turun yliopiston kolmen viimeksi tehtävässä toimineen kanslerin toimikaudet ovat käytännössä jääneet vain noin kolmen vuoden pituisiksi. Eroamisiän valtion virasta saavuttanutta henkilöä ei myöskään voida valita yliopiston kansleriksi. Enää ei siten ole mahdollista esimerkiksi, että yhteiskunnallisesti ansioitunut kansalainen valittaisiin kansleriksi hänen siirryttyään eroamisiän saavuttamisen vuoksi vanhuuseläkkeelle virasta.¹⁰

Virkamieslain 35 §:ään lailla 604/1997 lisättyjen 3 ja 4 momentin mukaan yleisen eroamisiän saavuttanut virkamies samoin kuin määräaikaan virkasuhteeseen nimitetty henkilö voi jatkaa virassa tai tehtävässä eroamisiän saavutettuaankin enintään yhden vuoden ajan, jos viranomaisen painavasta syystä ja virkamiehen suostumuksella niin päättää.

Määräaikaan virkasuhteeseen nimitettyä virkamiestä tarkoittaen uusien säännösten perusteluissa on mainittu nimenomaan kansleri ainoana esimerkkinä henkilöstä, johon säännöksiä voitaisiin soveltaa. Toisaalta on korostettu kysymykseen tulevien tilanteiden poikkeuksellisuutta.¹¹ Uutta sääntelyä eroamisiän saavuttaneiden kanslereiden toimikauden jatkamiseksi ei ainakaan toistaiseksi ole sovellettu kertaakaan.

Turun yliopiston hallintojohtosääntö sisälsi aikaisemmin määräyksen siitä, ettei kansleri saanut olla Turun yliopiston tai muun yliopiston virkaan nimitetty virkamies. Tällaisena virkamiehenä saattoi kanslerin kelpoisuusvaatimukset huomioon ottaen tulla kysymykseen lähinnä yliopiston professori. Turun yliopiston hallituksen päätöksellä 20.2.2003 edellä mainittu rajoitus poistettiin. Vastaavaa rajoitusta ei Åbo Akademin kansleria koskevia erityismääräyksiä lukuun ottamatta sisälly myöskään niiden muiden yliopistojen hallintojohtosääntöihin, joilla on kansleri.

Turun yliopistossa mainitun määräyksen katsottiin rajaavan kanslerin tehtävään halukkaiden ja kelpoisten henkilöiden piiriä. Tullakseen nimitetyksi kansleriksi professorin oli erottava omasta virastaan. Kun kanslerin toimikausi on viisi vuotta, ajateltiin, etteivät tehtävään juuri halunneet ilmoittautua muut kuin ne verraten harvalukuiset professorit, joiden eroamisikä sattui tuon viiden vuoden toimikauden puitteisiin ja jotka siis jo olivat melkoisen lähellä yleistä eroamisikää, mahdollisesti vain 3–4 vuoden päässä siitä. Tällaista tilannetta ei pidetty tarkoituksenmukaisena sen paremmin yliopiston edun kuin kanslerin tehtävien hoidon kannalta. Akateemisen etiikan näkökulmasta kanslerin neutraalia asennetta hänen omaan entiseen oppiaineeseensa, laitokseensa ja tiedekuntaansa voidaankin edellyttää siitä huolimatta, ettei ero aikaisemmasta virasta ole pakollinen.¹²

¹⁰ Tampereen yliopiston hiljattain toimitetussa kanslerinvaalissa ensimmäiselle ehdokassijalle asetettu yliopiston rehtori Jorma Sipilä olisi pitänyt hyvänä periaatetta, että yli 65-vuotiaita eläkeläisiä olisi voitu käyttää kanslereina, mitä Tampereen yliopisto hänen mukaansa ”on toivonut kaikissa lausunnoissaan joka suuntaan”, ks. Aikalainen 7/2004 s. 9. Vrt. Komiteamietintö 1966:B 64. Korkeakoululaitoksen suunnittelukomitean mietintö III. Helsinki 1966 s. 35, jossa aikanaan on arvosteltu yliopistojen ylimmän hallinnon hajanaisuutta, mutta suhtauduttu kriittisesti sekä kanslerilaitoksen kehittämiseen yleisesti että sellaisen järjestelmän luomiseen, jossa keskeiset hallinnolliset ratkaisut suoritettaisiin eläkeiän sivuuttanut henkilö.

¹¹ Ks. HE 236/1996 s. 9.

¹² Åbo Akademin kanslerin kelpoisuutta koskee erityissäädös, edellä mainittu yhteensovittamislaki. Tämän lain mukaan ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen yhteensovittamista ja kehittämistä varten on neuvottelukunta, jota

Kanslerin tehtäväkuvan kannalta on kuitenkin tärkeää, että tähän tehtävään nimitetty yliopiston virkamies (professori) pyytää ja saa virkavapauden koko virastaan. Ei ole asianmukaista, että kansleri, joka myös valvoo yliopiston toimintaa, oman tehtävänsä ohella olisi osaksikaan sitoutunut vastaamaan sellaisen viran hoidosta, johon liittyvät oikeudelliset päätökset kuuluvat hänen toimivaltaansa kanslerina. Vaikka virkavapaus voi olla perusteltua jo kanslerin työn määrän vuoksi, sen perimmäisenä perusteena on kanslerin tehtävien luonne. Sitä edellyttävät kanslerin akateeminen johtajuus ja riippumattomuus.

Teoriassa on mahdollista, että yliopiston kansleriksi voidaan nimittää myös muun yliopiston professori. Virkavapaanakin hän jäisi kuitenkin toisen yliopiston professoriksi. Tämä ei olisi omiaan kohottamaan kanslerin arvovaltaa siinä yliopistossa, jossa hän toimii kanslerina. Eroaminen aikaisemmasta virka- tai työsuhteesta on tietenkin aina mahdollista, valitaanpa kansleri oman yliopiston piiristä tai sen ulkopuolelta.¹³

Kanslerin roolista yleisesti

Kanslerin rooli on muuttunut aikaisemmasta. Elokuun alussa 1998 voimaan tullut yliopistolaki vahvisti ratkaisevasti yliopistojen autonomiaa. Professorien nimitysvalta siirrettiin tasavallan presidentiltä yliopistoille itselleen. Professorien virkanimitysasiat kuuluvat kanslerin toimivaltaan, mikä nostaa kansleri-instituution painoarvoa aikaisempaan verrattuna.

Kanslerin roolin muuttumiseen on vaikuttanut myös valtionhallinnon johtajuuden vähittäinen muuttuminen entistä ammattimaisemmaksi virkamiestyöksi. Tämä käy hyvin ilmi valtiovarainministeriön työryhmämuistiosta ”Ammattimaiseen johtamiseen valtionhallinnossa” (1/2003), jossa asetetaan korkeat vaatimukset valtionhallinnon johtoon kuuluvien ylimpien virkamiesten johtamistaidolle ja johdon tuloksellisuudelle. Valtionhallinnon ylimpään johtoon on muistiossa luettu yhteensä 214 nimikettä, joihin kuuluvat muun muassa yliopistojen kanslerit ja rehtorit.

Helsingin yliopiston kansleri on perinteisesti päätoiminen, mikä on ymmärrettävä vaihtoehto ottaen huomioon Helsingin yliopiston koko. Helsingin yliopistolla on myös laissa yhä tunnustettu historiallista perua oleva erityisasema yliopistojemme joukossa.¹⁴ Missään ei

Åbo Akademin kansleri johtaa. Tasavallan presidentti nimittää kanslerin kolmeksi vuodeksi kerrallaan kolmesta vaalikollegion asettamasta ehdokkaasta. Vaalikollegion muodostavat Åbo Akademin, akatemian Vaasassa toimivan Österbottens högskolanin ja Svenska handelshögskolanin edustajat. Näiden yksiköiden palveluksessa olevaa henkilöä ei yhteensovittamislain mukaan voida nimittää kansleriksi. Åbo Akademin kanslerin valintaa koskevan rajoituksen perusteena on riippumattomuusnäkökohta. Edellä mainitussa neuvottelukunnassa on näet edustajia paitsi tietyistä muista yliopistoista, sellaisista suomenruotsalaisista korkeakouluyksiköistä, joiden intressit eivät välttämättä käy yksiin. Neuvottelukunnan toiminnan puolueettomuus ja kanslerin riippumattomuus sen puheenjohtajana on haluttu turvata sillä, että kansleri valitaan näiden korkeakouluyksiköiden ulkopuolelta.

¹³ Todettakoon, että Åbo Akademin kanslerin kelpoisuutta ja tehtäviä koskeva yhteensovittamislaki mahdollistaa kyllä sen, että esimerkiksi Helsingin yliopiston professori voitaisiin nimittää Åbo Akademin kansleriksi, vaikka suomenruotsalaisen korkeakouluksikön palveluksessa oleva ei voikaan tulla tehtävään nimitetyksi.

¹⁴ Yliopistolain 20 §:n mukaan Helsingin yliopiston kanslerilla on puhevalta valtioneuvostossa Helsingin yliopistoa koskevia asioita käsiteltäessä. Vastaavaa puhevaltaa muilla kanslereilla ei ole. Tätä kirjoitettaessa eduskunnassa on

muutoin säädetä, onko yliopiston kanslerin tehtävä pää- vai sivutoiminen. Muun kuin Helsingin yliopiston kanslerin päävirka tai -työ voi olla muualla kuin yliopistossa. Yliopiston ulkopuolella virka- tai työsuhteessa oleva ansioitunut henkilö saattaa siten kelpoisuusvaatimukset täyttäessään tulla yliopiston sivutoimisena kanslerina kysymykseen. Tällä hetkellä päätoiminen kansleri on Helsingin yliopiston lisäksi vain Turun yliopistossa, joskin myös Tampereen yliopiston uusi kansleri tulee olemaan päätoiminen.¹⁵

Kansleri ei saisi olla passiivinen keulakuva, vaan aktiivinen toimija työympäristössään. Tästä näkökulmasta kanslerin tehtävän päätoimisuus suurimmissa yliopistoissa on perusteltu. Helsingin yliopistossa on ollut lähes säännönmukaista ja Turun yliopistossa tavallista, että kansleri on aikaisemmin toiminut yliopiston rehtorina ja tuntee siten jo valmiiksi työmaansa hyvin. Kansleri edustaa ikään kuin ulkopuolista silmää asioihin, joiden valmistelussa kiire usein painaa virkamieskuntaa ja asioiden ratkaisuihin vastaavaa akateemista johtoa. Se, että yliopistolla on sekä kansleri että rehtori, ei saisi antaa ulkopuolisille kuvaa korkeimman johdon kaksijakoisuudesta. Tällaisen johtamismallin tulisi päinvastoin vahvistaa yliopiston ulkoista kuvaa ja olla sen erityinen voimavara.

Kanslerin tehtävien yleiskuvaus

Yliopiston kansleria koskevan normiston pohjalta ryhmittelen hänen tehtävänsä seuraavasti:

- (1) edustustehtävät ja suhdetoiminta
- (2) virantäyttöasiat
- (3) johtosääntöjen ja vastaavien yleisten määräysten vahvistaminen
- (4) tieteiden edistäminen
- (5) yliopiston yleisen edun valvonta
- (6) yliopiston toiminnan valvonta

Näistä eri tehtäväryhmistä nostan seuraavassa esiin tiettyjä kokemusteni perusteella keskeisiä pitämiäni seikkoja.

(1) *Edustustehtävät ja suhdetoiminta.* Kaikkea vaikuttamista ei ole kirjoitettu lakipykäliin. Kanslerilla on yliopistossa perinteisesti merkittävä rooli yhtä hyvin yliopiston ulkoisia kuin sisäisiäkin suhteita ajatellen.

vireillä esitys laiksi yliopistolain muuttamisesta (HE 10/2004). Maija Rask/sd ym. ovat jättäneet esitykseen liittyen lakialoitteen 20/2004, jossa yliopistolain 20 § ehdotetaan kumottavaksi. Lakialoitteen perusteluissa tämä säännös on todettu vain yhtä yliopistoa koskeväksi historialliseksi jäänteeksi, joka tulisi kumota tarpeettomana ja valtion päätöksentekojärjestelmään sopimattomana. Aikaisemmilta vuosikymmeniltä todettakoon, että niissäkin komiteamietinnöissä, joissa 1950- ja 1960-luvuilla pohdittiin kriittiseen sävyyn koko kanslerilaitoksen merkitystä tai kaavailtiin korkeakouluille yhteistä kanslerilaitosta, Helsingin yliopistolle haluttiin jättää oma kansleri, ks. Miettinen 2001 s. 381 av. 524 viitteineen.

¹⁵ Kanslerin tehtävän luonne joko pää- tai sivutoimisena tulee luonnollisesti otettavaksi huomioon myös kanslerin palkkajärjestelyissä. Jos kanslerin tehtävä on sivutoiminen, hänen palkkansa on vain murto-osa professorin palkasta. On selvää, että tällaisista lähtökohdista kanslerin tehtävä on pitkälti luottamustoimen luontoinen. Tampereen yliopiston uusi kansleri tulee saamaan palkkaa 75 % palkkaluokasta A 35. Ks. Aikalainen 7/2004 s. 9.

Kanslerille kuuluu aktiivinen yliopiston ulkosuhteiden hoito. Tämän tehtävän tärkeää merkitystä yliopiston julkisuuskuvan ja sen etujen valvonnan ja edistämisen kannalta on syytä korostaa. Miten kansleri yksittäistapauksissa pyrkii vaikuttamaan yliopiston ulkoisiin suhteisiin ja niitä hoitamaan, riippuu osaksi hänen omista priorisoinneistaan, osaksi yliopiston kulloisistakin tarpeista. On joka tapauksessa selvää, että kanslerilla on tässä laaja työmaa.¹⁶

Kanslerin ei tulisi laiminlyödä myöskään yliopiston sisäisten suhteiden hoitoa. Sen kannalta yhteydenpito laitoksiin, tiedekuntiin, keskushallinnon luottamusmiesjohtoon ja virkamiehiin samoin kuin opiskelijoihin on kanslerille tärkeää.

Kanslerin tulee olla hyvin informoitu siitä, mitä yliopistossa tapahtuu. On selvää, että kanslerin on aktiivisesti seurattava suunnitelmia ja päätöksiä, joilla on merkitystä yliopiston toiminnan ja sen kehityksen kannalta. Myös säännölliset tapaamiset yliopiston rehtorin ja vararehtorien kanssa ovat tärkeitä. Mielipiteiden vaihdolla yliopiston yhteisistä asioista on osaltaan merkitystä näiden asioiden hyvän hoidon kannalta. Parhaimmillaan keskustelut voivat antaa tukea yliopiston koko akateemiselle johdolle yliopiston toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

(2) *Virantäyttöasiat*. Kanslerille säädetyt virantäyttöasiat on laissa selvästi rajattu ja samalla keskeisin kanslerin tehtäväkokonaisuus.¹⁷ Professorien nimitysvallan siirtäminen vuonna 1998 yliopistolain voimaantulon myötä tasavallan presidentiltä yliopistoille korostaa yliopistojen autonomiaa osana tutkimuksen ja opetuksen vapautta. Toisaalta se painottaa nimitysratkaisujen tärkeyttä yliopistojen kannalta.

Professorin virantäyttömenettely on monivaiheinen.¹⁸ Ennen viran julistamista haettavaksi on laadittava ja hyväksyttävä virantäyttöseloste, joka on perustavanlaatuinen asiakirja professorin viran täytössä. Sen avulla pyritään siihen, että viran hakijoilla, asiantuntijoilla ja päätöksentekijöillä on yhdenmukainen kuva virasta ja sen täyttöperusteista. Virantäyttöprosessiin kuuluvat lisäksi asiantuntijamenettely, opetusnäytteen antaminen, virkaehdotuksen tekeminen, mahdollisten muistutusten käsittely ja virkaehdotuksen tarkastaminen sekä lopuksi nimityspäätös.

Ehdollepanoviranomaisena on tiedekuntaneuvosto tai vastaava elin. Ehdolle virkaan pannaan paremmuusjärjestyksessä kolme ansioituneinta hakijaa. Virantäyttöselosteen hyväksyy, muistutukset käsittelee ja virkaehdotuksen tarkastaa kansleri. Virkaehdotus voidaan poistaa ja palauttaa asia uudelleen käsiteltäväksi hallintolainkäyttölaissa säädetyin laillisuusperustein

¹⁶ Miettinen on kanslerilaitoksen merkitystä tarkastellessaan s. 383 painottanut sitä, että kansleri voi toimia yksittäisen yliopiston erityispiirteiden puolesta ja sitä kautta vahvistaa tämän yliopiston erityisasemaa. Teoksessaan Tuloksesta yliopisto (Helsinki 2002) s. 21 Arto Mustajoki puolestaan on Helsingin yliopiston kanslerista kirjoittaessaan puhunut ammattilobbailijan virasta. Hänen mukaansa kanslerin tärkeimpiä tehtäviä on tuoda päättäjien tietoon yliopiston ja laajemmin koko koulutuksen ja tutkimuksen kannalta tärkeitä näkökohtia. Koska rehtorin ja vararehtorien harteilla on yliopiston toiminnallinen johtaminen, ulkosuhteiden hoitamiselle jää vähemmän aikaa.

¹⁷ Runsaan kolmen vuoden pituisena kanslerikautenani nimitin Turun yliopistoon yhteensä 60 professoria. Osa professoreista oli määräaikaista ja muutamat osa-aikaisia professoreita. Suurin osa nimityksistä tapahtui kuitenkin toistaiseksi. Nimityksiä dosentiksi oli samana ajanjaksona yli 150.

¹⁸ Ks. lähemmin laki (856/1991) ja asetus (1581/1991) korkeakoulun professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämisestä.

menettelyvirheen, erehdyksen tai ilmeisen väärän lain soveltamisen vuoksi. Tarkoituksen mukaisuusperusteina päätöstä ei voida poistaa. Nimityspäätöksen tekee kansleri.¹⁹ Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Professorin viran kelpoisuusvaatimukset on muihin virkoihin verraten poikkeuksellisen tarkkaan säännelty. Yleisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi on säädetty erityisistä kelpoisuusvaatimuksista professorin virkaan. Muissa kuin taidekorkeakouluissa professorin erityisen kelpoisuuden peruspilareita ovat tieteellinen pätevyys ja opetustaito. Kolmantena vaatimuksena voi olla käytännöllinen perehtyneisyys viran tehtävälleen, mutta vain, jos se on tärkeää viran hoitamiseksi ja yksittäistapauksessa asetettu kelpoisuusvaatimukseksi (korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä annetun asetuksen 2 §:n 1 momentti 1217/2000). Tieteellinen pätevyys asetetaan vakiintuneesti primaarivaatimukseksi professorin virkaan, joskin myös opetusansioiden merkitystä yliopistollisissa virantäyttöissä on alettu painottaa yhä enemmän. Viran hakijoiden muut kuin erityisiin kelpoisuusehtoihin sisältyvät ansiot voidaan ottaa huomioon vain lisäansioina.

Pidän kanslerin kannalta virantäyttöasioissa tärkeänä, että tiedekuntien päätösten laillisuuden lisäksi hakijoiden oikeusturvan ja yliopiston yleisen edun toteutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Sama koskee professorinviran hakijoilta edellytettävien ansioiden täsmällistä yksilöintiä tiedekuntien virantäyttöselosteissa sekä kelpoisuuden osatekijöiden oikeasuhteista arviointia niiden virkaehdotuksissa. Kanslerin pitäisi pyrkiä eri tavoin menettelyn johdonmukaisuuden, avoimuuden ja joutuisuuden edistämiseen.

Professorin virka saatetaan täyttää kutsusta, jos virkaan voidaan kutsua erittäin ansioitunut henkilö tai virka täytetään virkamieslain 9 §:n erityisedellytysten täytyessä määrääjäksi. Kanslerin ratkaisuvallassa on, millaiseksi yliopiston professoreiden kutsumiskäytäntö muodostuu, koska hän lain mukaan päättää kutsumismenettelyn käyttämisestä professorin virkaa täytettäessä.²⁰ Kutsuminen on poikkeuksellinen tapa täyttää virka. Toisinaan se on kuitenkin paras käytettävissä oleva vaihtoehto.

Kansleri vastaa siitä, että linjanvedot kutsumisesta päätettäessä ovat johdonmukaisia ja että laissa säädetyt perusteet virkaan kutsumiseksi ovat kaikin osin olemassa. Virantäyttöselosteen perusteella kutsumissäännöksiä ei myöskään tulisi voida kiertää asettamalla sellaisia erityisedellytyksiä – esimerkiksi tiettyjen tutkimusmenetelmien hallinta – viran menestyksekkäälle hoitamiseksi, että etukäteen tiedetään vain yhden määrätyn hakijan täyttävän ne.

Nimityksiin liittyvissä asioissa kansleri voi myös yleisellä tasolla viestittää tiedekunnille kantansa viran tai virkasuhteen täyttämiseen liittyvistä seikoista. Esimerkiksi käy vaikkapa kanslerin yleiskirje tiedekunnille dosentin virkasuhteen täyttämisen edellytyksistä. Virkaehdotusta tarkastettaessa ilmenneiden seikkojen vuoksi on myös mahdollista lähettää asianomaiselle tiedekunnalle vastaisen varalle tiedoksi kirje, vaikka virkaehdotus hyväksyttäisiinkin.

¹⁹ Yliopistoissa, joissa ei ole kansleria, virantäyttöselosteen hyväksyy, muistutukset käsittelee ja virkaehdotuksen tarkastaa rehtori. Nimityspäätöksen tekee yliopiston hallitus.

²⁰ Ks. virantäyttöasetuksen 17 §. Jos yliopistossa ei ole kansleria, kutsumisestakin päättää rehtori.

Omasta puolestani pidän tärkeänä professorien virantäyttökulttuurin ohjaamista eri yliopistoissa samaan suuntaan. Tämä on perusteltua paitsi professorien liikkuvuuden edistämiseksi myös siksi, että niin saadaan yhteisesti tarpeellisiksi nähdyt muutokset parhaiten näkymään ja vaikuttamaan hakijoiden, asiantuntijoiden ja päättävien elinten toiminnassa.²¹ Yliopistojen välistä tiedonsaantia toistensa virkanimitysratkaisuista olisi aihetta kaikin tavoin tehostaa.

Nimittäminen professorin määräaikaiseen virkasuhteeseen yli kahden vuoden ajaksi on välttämätöntä esimerkiksi virantäyttöjen ja virkavapauksien vuoksi. Määräaikaisten virkasuhteiden runsas ja/tai pitkäaikainen käyttö synnyttää kuitenkin ongelmia. Kanslerin tulisikin määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämistä koskevissa asioissa kiinnittää erityistä huomiota järjestelyjen lainmukaisuuteen ja yliopiston yleisen edun toteutumiseen.

Professorin virkojen täyttöprosessi on joiltakin osin läheisesti kytköksissä asioihin, jotka ovat hyvin lähellä virantäyttöprosessia, mutta joista kansleri ei päättä. Rehtorin päätettäviksi kuuluvat säännönmukaisesti kysymykset uusien – myös osa-aikaisten – professuurien perustamisesta. Kansleri ei päättä myöskään professorin viran nimen muuttamisesta tai viran tehtäväpiiristä tai opetusalaista. Kanslerilla nimittävänä viranomaisena tulisi kuitenkin olla kokonaiskuva yliopiston professorin virkoja koskevasta tilanteesta sekä professuurien perustamista, suuntaamista ja sijoittamista eri oppiaineisiin koskevista ehdotuksista ja suunnitelmista. Tästäkin syystä rehtorin ja kanslerin välinen hyvä tiedonkulku ja keskustelu on tärkeää.

Kanslerin toimivalta rajautuu rehtorin toimivaltaan myös professoria koskevissa kurinpitasioissa. Varoituksen antaminen professorille on rehtorin asia, kun taas ankarammista toimenpiteistä päättäminen kuuluu kanslerille.²² Niin ikään rajautuvat toisiinsa asiat, jotka koskevat virkavapauden myöntämistä professorille. Myös näiden asioiden liittyminen toisiinsa puoltaa kanslerin ja rehtorin välistä läheistä keskusteluyhteyttä.

(3) Johtosäätöjen ja muiden yleisten määräysten vahvistaminen. Johtosäännöt hyväksyy yliopiston hallitus, minkä jälkeen ne tulevat kanslerin vahvistettaviksi. Johtosäännöt sisältävät yliopiston toimintaa sitovasti ohjaavia, lakien ja asetusten säännöksiä täydentäviä määräyksiä. Johtosäätöjen määräykset eivät saa olla ristiriidassa ylemmänasteisten säädösten kanssa. Eri johtosäätöjen määräysten tulee myös olla sopusoinnussa keskenään. Kanslerin tehtäväksi kuuluva johtosäätöjen ja niiden muutosten vahvistaminen edellyttää, että valvotaan johtosäätöjen laillisuuden toteutumista.

²¹ Pohjan näille ajatuksille on antanut yliopistojen kanslereiden ja Suomen rehtorien neuvoston virantäyttötyöryhmän suositus professorien virantäyttömenettelyn kehittämiseksi (Rehtorien neuvoston 12.12.2000 pidetyn kokouksen esityslistan 7.12.2000 päivätty liitemuistio). Muistiossa korostettiin menettelyn tehostamista ja tarpeellisten muutosten aikaansaamista lainsäädännön muuttamisen sijasta virantäyttökulttuuria kehittämällä. Todettakoon myös, että yliopistojen kanslerien keskinäisiä tapaamisia on Turun yliopiston kanslerin Olavi Granön aloitteesta järjestetty pari kertaa vuodessa jo verraten pitkään. Tapaamisten usein toistuneita keskusteluteemoja ovat toimiaikani olleet kanslerien virkanimityksissä noudatettavat periaatteet. Pyrkimyksenä on ollut edistää mahdollisimman yhtenäisten periaatteiden noudattamista näissä nimityksissä.

²² Erottelu perustuu kanslerin asemaan nimittävänä viranomaisena. Ks. virkamieslain 66.3 § ja siinä viitattu virkamiesasetuksen sääntely.

Pidän perusteltuna käytäntöä, jonka mukaan hallituksen hyväksyttävistä johtosäännöistä ja niiden muuttamisesta käydään ennen hallituksen päätöstä keskustelua kanslerin, kanslerinsihteerin ja asian esittelijän kesken ja usein myös hallintojohtajan ja rehtorin kanssa. Näin kansleri voi etukäteen tutustua asiaan. Keskustelussa voidaan ehdotuksen laillisuuskysymysten lisäksi ottaa esiin näkökohtia, jotka liittyvät ehdotuksen tarkoituksenmukaisuuteen yliopiston yleisen edun kannalta. Määräys siitä, että kansleri vahvistaa yliopiston johtosäännöt, olisi tarpeeton, jos kansleri näissä asioissa toimisi hallituksen päätökset hyväksyvänä leimasimena.

(4) *Tieteiden edistäminen.* Kanslerille kuuluva tieteiden edistämisen tehtävä on varsin kiintoisa ja haastava. Tieteiden edistämällä voidaan tarkoittaa monia asioita. Toisinaan on nähty, että yliopistossa erityisesti kanslerin tulee toimia tieteen vapauden ylimpänä puolesta puhujana. Yliopiston tulosvastuu ei saa kahlehtia tieteen harjoittamisen vapautta. Tämän vapauden vaaliminen on kansleri-instituution tärkein lisäarvo yliopiston autonomialle.²³

Tieteiden edistämiseen kuuluu käsitykseni mukaan muutakin. On hyvin paikallaan, että kansleri toimii tieteiden edistämiseksi omin julkisin kannanotoin. Tätä tarkoitusta palvelevat muun muassa tiedepoliittiset kirjoitukset aikakausi- ja päivälehdissä sekä kannanotot ajankohtaisiin yliopistoa koskeviin kysymyksiin eri viestintävälineissä.

Tieteiden edistämisen puitteissa kanslerin tehtävänä voi myös olla uuden tutkimuksen ja ajankohtaisten tiedepoliittisten aiheiden esiin nostaminen yliopiston piirissä eri tavoin. Kansleri voi kiinnittää huomiota näihin aiheisiin esimerkiksi erilaisten luento- tai seminaaritilaisuuksien järjestämistä koskevin aloittein.

(5) *Yliopiston yleisen edun valvonta.* Tämä tehtävä menee osin päällekkäin kohdassa (1) tarkoitettua yliopiston suhdetoimintaa koskevien tehtävien kanssa. Lisäksi yliopiston yleisen edun edistämisen on aina oltava taustaperiaatteena kanslerin valvoessa yliopiston toimintaa. Oma kysymyksensä on, miten yksiselitteisesti yliopiston yleinen etu ylipäätään on määriteltävissä ja mitä sen toteutuminen yksittäistapauksissa edellyttää. Ihanne olisi, että kanslerilla olisi yleisen korkeakoulupolitiikan tuntemuksen lisäksi hyvä perehtyneisyys yliopiston ja sen yksiköiden toimintaan ja resursseihin. Akateemisen etiikan periaatteet edellyttävät, että kansleri ajaa yliopiston etuja avoimesti ja rehellisesti. Yliopiston ja sen korkeimman johdon – kansleri mukaan lukien – on pystyttävä realistisesti arvioimaan, mitä koulutus- ja tutkimusaloja yliopistossa on mahdollisuuksia nostaa esiin ja kehittää, millä aloilla taas aitoja kasvun mahdollisuuksia ei ole. Kukaan ei voi olla kaikessa paras. Yhteisöt voivat olla sitä vahvempia, mitä paremmin ne tunnistavat omat vahvuutensa ja heikkoutensa.²⁴

(6) *Yliopiston toiminnan valvonta.* Kuten edellä esitetty on osoittanut, kanslerin tehtävänkuvaan kuuluu paljon asioita, joista päättämiseen hänellä ei ole toimivaltaa. Asiat, jotka yliopiston sisällä kanslerin käsityksen mukaan vaativat päätöksentekoa, onkin saatettava päättävien elinten tietoon ja pyrittävä vaikuttamaan siihen, että tarpeen vaatimat ratkaisut tehdään.

²³ Ks. Miettinen 2001 s. 384.

²⁴ Ks. näistä ajatuksista lähemmin Huovinen, Eero, Kestääkö mieli kiihtyvän kehityksen? Kanava 2002 s. 422 ja Kartio, Leena, Akateeminen etiikka, Kanava 2003 s. 151.

Kanslerin asiana on esimerkiksi kiinnittää huomiota havaitsemiinsa yliopistoa koskevien määräysten epäkohtiin ja puutteisiin samoin kuin mahdollisten uusien määräysten tarpeeseen. Valvonnan tulisi kohdistua yliopiston toimintaan eri suhteissa muutoinkin. Kanslerilla on mahdollisuus puuttua asioihin tuomalla ne asianomaisten virkamiesten ja päättävien elinten tietoon muutosten ja parannusten aikaansaamiseksi. Lisäksi kanslerin tulisi seurata, että tarpeelliset muutokset toteutuvat.

Lopuksi

Björne – eikä korkeakoulupolitiikkamme viime vuosikymmenten käännteissä ainoana – on asettanut kysymyksen, tarvitaanko yliopistoissamme kansleria lainkaan. Kanslerin viran ratio perustui vuosisatoja sääty-yhteiskunnassa vallinneelle patronaattijärjestelmälle.

Yliopisto tarvitsi puolestapuhujan, ylhäistä syntyperää olevan valtaneuvoksen, joka toimi sen ”lobbarina” maan hallituksessa tai säätyjen luona. Toisaalta kansleri edusti korkeaa esivaltaa suhteessa yliopistoon välittäen sille valtiovallan edustajien nuhteet tai nuhteli itse sopimattomasti käyttäytyneitä alaisiaan. Björne päätyy kuitenkin siihen, että suurista yhteiskunnallisista muutoksista huolimatta kanslerin tehtävät toisaalta yliopiston edustajana ja edunvalvojana, toisaalta yliopiston toiminnan valvojana ovat pysyneet muuttumattomina, ja että myös tulevaisuuden kanslerilla on tärkeä tehtäväpiirinsä.²⁵

Harkittaessa kansleri- instituution merkitystä tulevaisuudessa olennaista mielestäni on, painotetaanko enemmän kanslerin roolia yliopiston autonomian puolustajana ja yliopiston puhemiehenä valtiovallan suuntaan vai viranomaisena, jonka keskeisenä tehtävänä on valvoa valtion korkeakoulupolitiikan toteutumista ja tieteellisen tason laatua yksittäisissä yliopistoissa. Jos jälkimmäistä tehtävää haluttaisiin erityisesti korostaa, kaukana ei olisi ajatus korkeakoulujen yhteisestä kanslerista.²⁶ Tällainen suuntautuminen seurailisi tavallaan Ruotsissa tapahtunutta kehitystä. Kanslerin asema muuttuisi tällöin kuitenkin perin juurin siitä, millaiseksi se Suomen yliopistolaitoksessa ajan kuluessa on muotoutunut ja mihin viimeksi kansleria koskevat säännökset uudessa, kaikki yliopistot kattavassa yliopistolaissa ovat vaikuttaneet. Kokemus on osoittanut, etteivät yliopistot halua kanslerista ulkopuolista valvojaa, vaan omien oikeutettujen etujensa puolestapuhujan, henkilön, joka ”tuntee oman talonsa”, olkoonkin, että talon sisäinen valvonta muun ohella kuuluu hänelle. Kuten Åbo Akademin kanslerin henkilölle koskeva lainsäädäntö osaltaan osoittaa, kanslerilta odotetaan puolueettomuutta ja riippumattomuutta. Yliopistolain tarjoama mahdollisuus valita usealle yliopistolle yhteinen kansleri ei ole ottanut tulta lainkaan.

²⁵ Ks. Björne JJ 2004 s. 14–15 ja 17.

²⁶ Ks. tämäntyyppisistä kaavailuista perusteluineen neljän silloisen valtion korkeakoulun osalta Komiteanmietintö 1963:3. Opetushallintokomitean korkeakoulujaoston mietintö. Helsinki 1963, joka sisältää myös ehdotuksen laiksi eräiden yliopistojen ja korkeakoulujen yhteisestä kanslerista.

Ajatus Suomen yliopistolaitoksen pitkät perinteet omaavan kansleri-instituution lakkauttamisesta on vieras sekin. Nähtävissä olevassa tulevaisuudessa tällainen vaihtoehto tuskin olisi realistinen. Käytännössä keskustelu yliopiston kanslerin tarpeellisuudesta on usein johtunut siitä, että on ajateltu kanslerilla olevan liian vähän tehtäviä ja/tai päätösvaltaa. Tosiasiassa jo professorien virkanimitysasioiden siirtyminen kanslerin tehtäväksi on lisännyt ainakin suu-remmissa yliopistoissa hänen työtään selvästi. Nimityskäytännön asianmukainen hoitaminen vaatii johdonmukaisuutta, ennustettavuutta ja varmuutta ratkaisujen teossa, mutta myös hyvää perehtymistä käsiteltäviin asioihin. Yliopistojen rehtoreilla on nykyään niin paljon työtä, että voitaisiin jopa kysyä, eikö rehtori tulisi kokonaan irrottaa professorien ja dosenttien virkanimitysprosessiin liittyvistä tehtävistä ja valita muihinkin kuin edellä mainittuun viiteen yliopistoon kansleri muun muassa näistä tehtävistä huolehtimaan. Se, että yliopiston hallitus monijäsenisenä kollegiona toimii professorin virkaan nimittävänä viranomaisena silloin, kun kansleria ei ole, ei myöskään välttämättä aina ole hyvä ratkaisu. On muistettava, ettei nimittävä viranomainen ole sidottu virkaehdotuksen ehdollepanojärjestykseen.²⁷ Poikkeuksellisesti voi syntyä tilanteita, joissa professorin nimittäminen muulta kuin ensimmäiseltä sijalta voi olla perusteltua. Äänestyspäätökset näissä vaikeissa tapauksissa ovat mahdollisia, mutta eivät mielestäni suotavia.

Lienee niin, että jokainen kansleri tekee tehtävästään säädetyissä puitteissa itsensä näköisen. Lähinnä nimitysasioita lukuun ottamatta kansleri joutuu pitkälti itse luomaan puitteet toiminnalleen. ”Jos tekee sen, mitä laki määrää, tehtävää on vähän. Jos tekee sen, mitä laki ei kiellä, tehtävää riittää yllin kyllin.” Näin sanoi Länsi-Suomen läänin maaherra Rauno Saari turkulaisen sanomalehden haastattelussa saatuaan nimityksen virkaansa keväällä 2003. Olen toisinaan miettinyt, sopisivatko sanat myös kanslerin työhön. Olennaista on, että kanslerin toiminta-alue tulee luoduksi hyvässä yhteisymmärryksessä ja vuorovaikutuksessa yliopiston rehtorin ja muun henkilöstön kanssa. Tehtävää sinänsä kyllä riittää.

²⁷ Ks. esim. Koskinen, Seppo – Kulla, Heikki, Virkamiesoikeuden perusteet s. 70, 3. uud.p., Saarijärvi 2001.